

de Bràfim (Alt Cp. Tarr.), al SE. del poble.

Caseta de Lloret, en el terme d'Alcoleja (Co-centaina) (XXXV, 53.13).

Lloreta, partida del terme de Vila-real (Pna. Cast.) (XXIX, 140.3), sembla forma mossàrab de LAURĒTA, plural de LAURĒTUM.

Puiglloret, NL antic del terme de Vilafranca del Pen. documentat l'any 1359: *Quadra de Puig Loret* (CoDoACA XII, 32).

ETIM. De LAURĒTUM derivat col·lectiu del ll. LAURUS nom de l'arbre *Laurus nobilis*. J.F.C.

Formant contrast amb *Lloret* (1) hi ha *Llorell* (oït *juré* 1924 etc.) gran platja, cala i veïnat de xalets poc a l'O. de *Lloret* a mig camí de Tossa. És doncs un antic diminutiu toponímic del mateix *Lloret* <LAURETUM, o sigui: LAURĒTĪLUM amb un tractament fonètic de T'L > CL>J, com en VETULUS > *vell* ROTULUS > *rull* (DECat. III, 646a50-54).

Lloringo, -rongo vol. I, 185-186

LLORIS, TORRE DE ~

Poblet agregat al municipi de Xàtiva, a la dreta del riu d'Albaida, prop de la confluència amb el de Barxeta.¹

PRON. MOD. *la tōñe*, oït per Cor. a Rafelguaraf (XXXI, 161.25). Anomenat amb aquest nom el 1609 (i crec ja el 1572), i com *Alqueria de Meneu* en els censos de 1527, 1563, en els quals figura com a poble de moriscos amb 20, 32, 29 i 42 cases successivament (Lapeyre 39, Reglà 114; poc més en SSiv. 435).

DOC. ANT. DEL NP. Trobem documentat el cognom *Loriz* a l'Aragó a l'Edat Mitjana: 1238: *Guillem Loriz*, home de Jaca (*Libro de la Cadena*, 351); 1471: *Garcia de Loriz*, jurat de Jaca (*Arch.Fil.Arag.* X, 359.55); 1446: *Sancho Loriz*, canonge de Jaca (*ibid.*, 351.3); ² sembla ser un patronímic de la sèrie dels arag. *Périz*, *López* etc., derivat del NP ll. LAURUS.

Després de la conquesta els *Loriz* s'estableixen en terres valencianes: 1261: *Martín Sánchez de Loriz caballero* (Mtz.Fdo., *Doc.Val.ACA*, re. 11, fo. 201v); 1273: *heredades de Sancho Ferrandis de Loriz* a Càrcer (*ibid.*, reg. 37, fol. 66), on es fan poderosos: 1350: *Garcia de Loriç* és regent d'ofici de la procuració del Regne de València (*BSAL* II, 21a) i Martí Joan de Galba dedica el *Tirant lo Blanc* a *Isabel de Lloris*.

PARÒNIMS. *Caseta de Llòris*, en el terme d'Alfara del Patriarca (Horta Val.) (XXX, 77, 153). Entre els noms següents alguns poden resultar d'una contaminació entre aquest NP d'origen alt-aragonès, i NLL valencians autòctons, com *Laura* alq. de Rugat en el *Rept.*, que és autòcton d'herència mossà-

rab i ha estat estudiat com apèndix a l'art. *Llaurí*.

Pla i Casa de Llàuris en el terme de Barxeta (C. de Xàtiva) (XXXI, 153).

Mas d'En Llòres, en el terme de Culla (Alt Maestrat) (XXIX, 58.23).

Mas de Lóras, en el terme de Borriol (Pna. Castelló) (XXIX, 120.9). J.F.C.

¹ S.Guarner (*Nomencl.* 1966) donava la forma de *La Torre d'En Lloris* com a nom d'aquests pobles, però Coromines en discrepa perquè amb *En* no consta en els docs. ni en l'ús oral. *La Torre de Lloris* és en una comarca on *En* no ha tingut mai gran vitalitat.— ² J.Fco. Aznarez, *Est. de Hist. Jacetana* sobre «los Loriz, viejo apellido local del S. XV», fins a 1510.

LLORITO

En el vol. I, 186, vam dir «poble del centre de Mallorca, que ha dut des d'antic aquest nom tradicional, de nissaga autòctona, que avui s'ha preferit catalanitzar a ultrança, canviant-lo en *Lloret de Vista Alegre*; l'etimologia és la mateixa, ll. LAURETUM 'lloredar', si bé amb el tractament fonètic mossàrab de la -U i de la -E-». El fet ben cert és que la forma popular del nom és encara *lorito*, per ex. a Llubí (XLI, 5.24), *jurito* (a Algaida, XLI, 95.10); *Llorito* (*BDLC* I, 158). A Sineu: «abans se'n deia *mənřazə*» (XL, 101.8). Gentilici *loritans* (Llubí).

L'origen mossàrab era perfectament sostenible, i conforme a tot el que sabem de la fonètica del mossàrab mallorquí. Inspira, però, desconfiança el fet que no se'n trobin mencions antigues. Heus aquí les úniques que hem trobat, del poble: 1683: en el mapa Mut (*BSAL* I, XXX, 4); 1715: *Llorito*, mapa francès (Mascaró, *C.T.M.* p. XVII); 1760: id. mapa Lotter; 1784: mapa Despuig.

Ara bé l'Arxiduc Lluís Salvador, tan ben informat, ens diu que els franciscans hi fundaren l'any 1543 un convent amb el títol de «Nra. Sra. de *Loreto*» (*Die Balearen* II, 9, 167). I, en efecte, del convent és la 2a. notícia que trobo: «convent de *Llorito*» a. 1671 (*BSAL* VII, 139b). Cal, doncs, rectificar: no és mossàrab.

En efecte, es tracta de la Verge de *Loreto*, que assolí gran devoció per tot Itàlia, des d'abans de 1500. I aquesta devoció fou propagada pel realme catalano-sicilià de les dues Sicílies. És sabut que tota *ē*tancada es torna *í* en els parlars de Sicília, Calàbria i altres de l'extrem Mezzogiorno. Encara que *Loreto*, arrel d'aquesta devoció és una població de prop d'Ancona, a l'Adriàtic, la devoció d'aquesta Verge fou propagada des del regne de Nàpols. Que és allí on se li alterà el nom en *Lorito*, per efecte d'aquell tret fonètic del dialecte sículo-napolità.